Ч. 127 (13.075). Львів, субота 11. червня 1932. Pocztowe opłata uiszczono ryczałtem. Рік LIII.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

## Доля капіталістичної системи.

Львів, 8. червня 1932.

Справа можливости упадку капіталістичного ладу належить до тих питань, про які перед війною загал навіть не старався думати. Вона належала до сфери теоретичних міркувань економістів та їх пильніших учнів, для загалу студентів була потрібна хіба до іспитів, очевидно на те, щоби зараз по іспиті забути за ті „трудні“ теоретичні теми, а згадували про неї в соціялістичних часописах чи на робітничих вічах, вживаючи її як кандидатський атут при виборах. Позатим жила в умах одиниць, для яких був титул „фанатик“.

Від того часу зайшли великі зміни. Сьогодні можемо у кожній хвилині читати чи чути розмови на теми суспільних устроїв. Воно очевидно добре, коли ціле громадянство цікавиться так життєвими суспільними питаннями. Однак лихо у цьому те, що багато зпоміж нас живе під впливом сьогоднішньої скрути та часописних вісток — в якійсь психозі, наче ось-ось все мусить „змінитися“, та що прийдеться жити „не так як досі“, ну й очевидно — краще. І на тему тої зміни знову йдуть нераз безмежні дискусії. Йдуть розговори в місті і на селі та звичайно навіть серед інтелігентних кол кінчаться стереотипним і банальним зітханням „коби вже раз тому всьому кінець“. Очевидно, що й у газетній статті казати на цю тему річ важка і небезпечна, бо розміри і характер газетних статтей важливість цієї проблеми лише обнижують та примушують трактувати її найбільш поверховно і популярно.

Нема у світі нищо небезпечнішого, як бачити речі такими, якими вони не є. Такий погляд грозить господареві банкроцтвом, керманичеві війська програною, а політик чи публіцист може наразити загіпнотизовані маси на непередбачені манівці і небезпеки.

Так воно також сьогодні з поширюваними надіями на близький кінець капіталізму і на близький прихід „кращого“ устрою. Мусимо ясно, може й із прикрістю для усіх, що бачать хиби капіталістичного устрою, здати собі справу з дійсности, що цей устрій ще далеко не пережився до тої міри, щоби вже видко було його кінець. Прихильники комуністичного устрою кажуть, що цей новий устрій вже є і подають готовий приклад з Радянщини. Це теж один із проявів самообману. Не слід називати державного господарського монополю, навіть тоді, якби він був для населення корисний (чого в даному випадку нема), назвою комуністичного устрою. На Радянщині капіталізм зовсім не згинув, він лише дістав інший вид. Місце приватного капіталу зайняв державний і виконує де-де гірше! — ті самі функції. Радянський змонополізований капітал працює сьогодні рука в руку з приватним капіталом німецьким, французьким, англійським, американським чи навіть польським, і радянський уряд сьогодні радіє, коли може дістати кредит з рук приватних капіталістів зах. Европи чи Америки. А той радянський державний капітал визискує робітничі маси Радянщини так само — чи може багато гірше! — як приватний капітал у позарадянському світі (не кажучи напр. про користання з примусової даремної праці тисячів політ. вязнів). Як сказано, змінились на Радянщині лише форми, а зміст остав той самий: визиск мас капіталом.

Але кажуть: а всеж таки капіталістичний устрій хворий, а то й взагалі показався злим і тому мусить упасти. І тут треба знов зясувати собі, що дійсно захворів сьогоднішній господарський устрій тим, що втратив рівновагу і викликав у світі хитання, відомі під назвою „крізи“. Кожне звихнення рівноваги викликує замішання, а вже така велика повоєнна втрата рівноваги між продукцією і консумпцією, між промислом і хліборобством, між селом і містом, капіталом і робітником, коштами продукції і зиску, між капіталом і відсотками, між публичним і приватним господарством, між товаровими і грошевими оборотами, між вільною конкуренцією і т. зв. пляновим чи вязаним господарством, — все те мусіло викликати глибокі потрясення в господарському процесі та витворити господарські переміни, які постійно тривають. А явища цих потрясень і господарських перемін дали притоку до твердження, що капіталістичний устрій такий хворий, що вже паде і напевно невдовзі впаде. Однак — бодай покищо — він ще аж достачно сильний, щоб і не думати про свій упадок. Він покищо лише реформується та пристосовується до обставин життя.

Чи капіталізм злий? Безумовно, для слабших він злий. І тому низи мусять з ним боротися. Але коли з ним борються, то ще з того не виходить, що вони хотять його повалити. Вони лише змагають змодифікувати й опанувати його так, щоби зробити для себе корисним. І це є сьогоднішня дійсність. Людність ще далеко не дозріла до таких духових висот, ще не перейшла таких внутрішніх трансформацій, щоби була здібна з легким серцем повалити цілу величанську одну світову економічно-суспільну систему та встановити на її місце нову систему, в усім, усюди і для всіх кращу. Правда, є вже писані програми такої нової системи. Але соціяльний і господарський поступ відбувається не по думці теоретичних абстрактних програм, навіть коли вони виглядають найкращими на папері, а не розвязують конкретних проблем. Правда, може якась група повалити даний устрій хвилевою перевагою сили, але через непідготованість людства мусить тоді наступати розвал госп. життя, нужда і вкінці мусить прийти не той бажаний новий добровільний суспільний устрій, тільки знову щось нове, несподіване: це буває звичайно — диктатура олігархії.

А що людство ще далеко не дозріло до якогось нового устрою, доказом те, що ідея капіталістичної системи живе глибоко в душах і нервах суспільностей. Живе не лиш у горішніх сусп. верствах але й низових масах. Цеж вислід вікових вкладів у його і матріяльну і психічну розбудову. Очевидно, кожний бажає кращого суспільного устрою. Але на це не вистане впливу зовнішніх подій, ані ухвали парляменту чи революційного указу, тільки треба великої культурної і моральної підготовки широких суспільних верств. Самаж революція доцільна, коли стала вже овочем зрілости загалу. А на зрілість не вистане кількох літ ані одного покоління; на це треба довгих і великих щоденних зусиль. Тому навіть коли би ми дожили до ще більших господарських катастроф і вже всі прийшлиб до пересвідчення, що вину за них несе капіталізм, і колиб навіть ціле людство заворушилось проти нього, то все це ще не вистарчилоб, бо вікові нахили, почування і привички до приватної власности, і збудовані на них людські мізкові клітини не дадуться нагло переломити, не дасться із душ нагло вирвати міліонових дрібот природного людського егоїзму самим радісним окликом „хай живе новий устрій“.

Все це аж надто добре знають ті західні прихильники марксизму, які працюють для цієї ідеї практично десятками літ у робітничих організаціях. Вони знають, що хто віддає картку при виборах на прихильників того чи іншого устрою, то ще не доказує тим, що він є духово перетворений і відданий для ідеї, а вже про вишколення для практичного здійснення й мови нема. Не та ідея побідником, що виграє, але та, що утревалюється.

Якщо перехід до вищого і кращого устрою був би можливий зараз, навіть серед великих терпінь цілих мас а то й поколінь, то ясно, що ніхто не вагався би з легким серцем похоронити капіталізм. Але перебудова вже одного приватного господарства не терпить наглих скоків і мститься болюче на власнику за непідготовані експрименти, а щож казати про цілість усіх госп. одиниць, цілого суспільного організму. Тому треба собі освідомити, що капіталізм ще аж надто могутній і своєю організацією і корінням у людських душах.

Тому й не диво, що наш селянин, чи реміснник, цей наш продуцент, що творить нашу основну національну базу, людина реальна, глядить з недовірям на балачки пропагаторів непідготованого нового ладу, а зате вибирає приступний йому шлях, горнеться до реального діла, між іншим до кооперації, як засобу до спільних змагань для поборення злих сторін капіталізму і нагинання його для своїх потреб.

Цим шляхом може він створити тріваку основу на майбутній кращий сусп. лад, що займе місце капіталістичного.

Наприкінці мусимо собі також зясувати, що суспільність зах. Европи ніяким робом не піде сьогодні без підготувань на якінебудь наглі зміни навіть серед евент. революційних потрясень. Там теми суспільного переустрою остали й надалі покищо теоретичними. Там пишуть і говорять і працюють над поборенням господарської крізи, але ця тема ще не має там нічого спільного з темою про упадок капіталізму. Колиж у нас ті питання виринають, як теми дня, то це доказ хіба нашої нереальности у поглядах, думках і ділах, та податливости на тенденційні пропагандистичні теревені. Бо поширювання надій на швидкі зміни капіталістичного устрою на якийсь кращий — лиш ослаблюють наші ряди у боротьбі за кращу долю.

**М. Творидло.**

## Поширювання сельробізму на Волині.

(Від нашого кореспондента.)

Українська преса має сумне задоволення: її передбачення й перестороги сповнилися. На жаль, на шкоду українських мас. Перестороги зводилися до того, що гальмування національного розвитку українського народу мусить неминуче привести до зросту протинаціонального комунізму. Ослаблений організм не може впертися розвиткові й діланню політичних мікробів, перекинутих зза ризького кордону. А образа національної гідности, звязані руки й розпач — дуже сприятливий грунт для їх розвитку.

Проти антинаціонального комунізму є один лише лік — свідомість, повнота відчування й вільна національна практика. Все, що стримує національний розвиток мас або зводить його на манівці, помагає комуністичним агітаторам й улекшує їм працю. Передбачення незалежної української преси були ясні й льоґічні: закриття „Просвіт“, перешкоди кооперації, унеможливлення сільсько-господарського розвитку й насаджування „певнівщини“, як сурогату або підміни українського руху, в найближчому часі ви-

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 3. czerwca 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 118 czasopisma pt.: „Dilo“ z daty Lwów, dnia 31 maja 1932 do Sygn. VI. 1. Pr. 292/32. na posiedzeniu niejawnem w dniu 3 czerwca 1932 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 30 maja 1932. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt.: „Dilo“ Nr. 118. z daty Lwów, dnia 31 maja 1932. zawierającego w artykule pt.: „Z dokumentiw czasu“ w ustępie od słów: „Wyslid rewizji“ do końca artykułu — znamiona występku z art. VII. ustawy z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 8. ex 1863 — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk z dnia 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego ustępu artykułu ma na celu ogłoszenie osnowy dowodu złożonego do aktów w toku karno-sądowego postępowania, zanim z tego zrobiono użytek na rozprawie głównej, w czem mieszczą się znamiona wyst. z art. VII. ustawy z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 8. ex 1863. — Według §§. 487. 489. 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej. — jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokulant: A. Schapirówna wr. Za zgodność: Lipanowicz, starszy sekretarz

——o——

кличе ліву реакцію й залле села сельробізмом і комунізмом; зроблять це нехотячи ріжні ВУО, „Рідні Хати“ й інші чужі масам казьонні новотвори.

Сьогодні життя дає наявні докази, що остереження були слушними, а передбачення далекозорими. Волинь залита комунізмом. Села озброєні масово. Комуністи почуваються такими численно й організаційно зміцненими, що дозволяють собі на чинні виступи: чи-то в формі безбожницьких бешкетів, чи-то в вигляді масового розкидання по селах своїх летючок, чи-то в формі пускання голубів з „міцними“ написами (як це було в Рожищах) і т. д. Ті, що воліли бачити на Волині комуністів, ніж українських національних діячів, були переконані, що з комуністами легко упораються власними засобами. Сьогодні вони бють на трівогу.

„Земя Волиньска“ з дня 29. травня ц. р. (ч. 22) містить алярмуючу вступну статтю під наголовком „Комунізм на кресах“, в якій, поза ріжними нісенітницями, каже й таке:

„Боротьба з комунізмом є тяжка; вимагає багато енергії, праці, а навіть і людського життя“... „На місце унешкідливлених провідників і членів партії приходять нові емісари, які відновляють перервану працю“... „Тяжке господарське положення значно влегшує роботу ріжних революційних елементів“.

Про те, що до комунізму також кидаються люди, ображені в національному почутті та зневірені в можливості вільного національного розвитку, „З. В.“ промовчує. Зате вона каже таке, чого досі не говорили місцеві політики. Вони були переконані, що урядові чинники, до цього покликані, дадуть собі раду. А тепер „З. В.“ впала в сумнів.

„Щоби боротьба з комунізмом дала позитивні результати, то мусить її вести крім урядової влади й суспільство“.

Але не те українське суспільство, що складає 80 відсотків населення. Ні, йому не вільно навіть стряхнути з себе галапасів, очистити свій організм від отруї.

„Польське суспільство на „кресах“, каже „З. В.“, повинно вести цю боротьбу шляхом ділання через школу, організації і товариства, щоби піднести в масах релігійний настрій, пошановання права“ й т. д.

Це вже трагічна гумореска. Цілковите засліплення й небажання бачити дійсности. Шукання порятунку від комунізму **в тому, що його зродило й з дня на день усе більше підсилює!**

Ніяк ці панове не хочуть зрозуміти, що їхня опіка й „ділання“ через школи, організації і товариства, як ВУО, „Рідні Хати“ і інші, якраз і кинуло українські маси в вогонь сельробізму й комунізму. Дальші їхні заходи лише все далі та в більшій мірі будуть штовхати незадоволені маси в руки всяких емісарів. А відворот настане тільки тоді, коли припиняться штучні, неприродні „ділання“ на наші маси й буде їм дана можливість зміцнити свій національний організм, оздоровити його й розвинути. Здоровий організм дасть собі раду з хороботворчими мікробами.

Іншого виходу для панів кресових політиків нема: **або вільний природній український національний рух мас або — комунізм.** А коли вони комуни не бажають, мусять занехати нищення національних українських сил і залишити творення всяких суроґатів і підмін.

**М. Горохівський.**

# Не нищіть перечитаних ґазет.

Уже не найдете мабуть письменної людини, яка перечитавши книжку, знищилаб її як непотрібну річ, не зробить того і зі журналом, але щодо ґазет, так увійшло вже у звичку, що по прочитанні ґазети нищаться як непотрібне паперове шпаргалля. Здебільша перечитані ґазети використовують для домашніх потреб на обгортку, для розпалу печі і т. д. Колись нам довелося почути виправдання одного малосвідомого земляка про те, що він передплачує велику неукраїнську ґазету лише тому, що коштує недорого, а має багато паперу, — „більше, — каже — іззаду паперу“.

Чиж варто нищити перечитані вже ґазети? Добре поставлена ґазета подає багато матеріялу з політики, культури, економіки тощо, що ніколи не тратать своєї вартости. Коли ґазетні статті, скажемо, за якийсь річник, виписати на окремі картки, а ті картки клясифікувати, то ґазетним матеріялом можна легко користуватися також як і книжками у бібліотеці.

Але передовсім ґазета є хронікою людського життя і та хроніка є дуже важлива, особливо коли якийсь нарід, як скажемо, тепер наш, нарід український, переживає важні історичні події, отже вже через це одно мусимо перечитані ґазети хоронити. За час нашої визвольної боротьби українська ґазета — цей наш вірний літопис, відслужила для свого народу велику службу, але не менше важливу службу мусить ще виконати, щоби передати майбутнім поколінням відомости про велику українську сучасність.

Майбутні наші покоління будуть із великим захопленням перечитувати старі ґазети з нашої доби, будуть з гордістю відшукувати в рубриках судових процесів тощо сховані імена своїх дідів, що боролися за батьківщину.

Тому не нищіть перечитаних українських ґазет, хороніть їх як памятки не лише в Просвітах та ріжних товариствах, а й у родинах. Для десятка річників українських ґазет у кожного чи то в хаті, а як на селі, то може і в коморі, куток найдеться. Колиж до зібраних річників ґазет розробити ще добрий тематичний показчик, то можна зібраними ґазетами користуватися як бібліотекою, відшукуючи легко відповідні статті на якесь питання. Отже ґазети будуть лежати в хаті не мертвим балястом, а живим джерелом, з якого можна черпати потрібні для життя відомости. Колиж хтось справді не може у себе нагромаджувати ґазет, то нехай передасть їх туди, де вони будуть використані для національної справи. Але коли і хто займеться справою розроблення ґазетного матеріялу для складення згаданого тематичного показчика і видання його друком для вжитку? Для цього потрібні досвідчені працівники, потрібні відповідні умовини для цієї праці, отже необхідні грошові засоби, а останнього ні одна українська наукова інституція не має.

Український Історичний кабінет у Празі під кермою чеського історика проф. Яна Славіка розпочав оце цю важливу працю, але на перешкоді брак багатьох ґазет за минулі роки. Тому обовязком українського громадянства допомогти Історичному Кабінетові надсилкою у дарі старих ґазет, бо кабінет не має грошей на купівлю ґазет.

Повстає питання, щож із ґазет надсилати? Надсилати треба все і цілі річники і поодинокі числа ріжних старих ґазет та журналів, а це тому, що Історичний Кабінет тимчасом має за старі часи ґазет і журналів дуже мало. Із поодиноких чисел кабінет буде складати комплети або доповнювати комплети, в яких деяких чисел бракує.

Якщо зберуться й дублети ґазет та журналів, то Історичний Кабінет передасть їх до відповідних українських установ за кордоном, а також до чужоземних бібліотек у культурних осередках Европи. При цьому зазначуємо, що вже давно відчувається гостра потреба зосередження українських друків у головних европейських бібліотеках.

По перше тому, що багато українських культурних працівників-еміґрантів працюють у европейських бібліотеках, по друге — за останні роки помітне велике зацікавлення Україною з боку чужоземних дослідників. Так, наприклад, в Українському Історичному Кабінеті в Празі майже постійно працюють дослідники не українці, використовуючи збірки українських друків.

Українськими друками мусимо заповнювати культурні осередки Европи ще й тому, щоби бодай до деякої міри паралізувати протиукраїнську літературу, яку наші противники в Европі поширюють.

Імена осіб, що надішлють до Українського Історичного Кабінету старі українські ґазети та журнали, бодай і поодинокі числа, будуть надруковані у бюлетені кабінету, який одержать усі жертводавці.

*М. Обідний.*

•

Адреса Українського Історичного Кабінету: Ukrajinský historický kabinet. Praha IV. Loretánské nám. 109. C.S.R.



ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. ЧЕРВНЯ 1932.

МИКОЛА АНДРУСЯК. 2)

# З минулого Знесіння.

**2. Господарські відносини на Знесінні в XV—XVIII ст.**

Село Знесіння було королівщиною — як це виказують уже перші історичні вістки про нього: як у позві з 20. жовтня 1469 р. виступає Василь **„homo regalis“** (королівський чоловік) зі Знесіння, так і в 1500 р. маємо жалобу з 10. січня робітника Сенька **„hominis regalis de Vnyeszyenye“**. Королівщини були головним джерелом доходів для королів, які надавали також ці маєтности добре заслуженій для держави шляхті. Селянам у королівщинах жилося дещо краще, ніж панським підданим. Королівські селяни відроблювали небагато панщини та служили у т. зв. лановім війську й через те одержували деякі полекші в роботах і податках.

Перші докладніші дані про господарські відносини на Знесінні подають нам люстрації королівщин у львівській землі з 1564—5 рр. Довічним арендарем Знесіння був тоді (від 1555 р.) Микола Сенявський, руський воєвода. У селі було тільки 13 селян, що сиділи на ріллі й звалися кметями. Кожний з них платив річного комірного по 5 гр. та „колядок і ральця“, себто дарунків арендареві на Різдво й Великдень по 2 гр.; всі разом платили до двора 3 зол. 1 гр. (Золотий в тім часі = 30 гр.) Імена й призвища знесінських кметів того часу ось такі: Трус (?) Степанович, Ісько Кривчицький, Лесько Гричович, Яцко Шаваяйкович, Сень Клебанович, Каленик Гусак, Карпо Занкович, Данило Сенькович, Грицько Сопушко, Стецько Ріпа (Ржепа), Мисько Динисович, Андрушко Занкович та Сень Риболов.

Щодо робіт тих кметів для двора то були вони зобовязані до тих самих повинностей, що раніше виконували для потреб замку; возили пісок, цеглу, глину і т. п., орали й пололи городи та косили сіножать звану Черачовичі, з якої був 1 стіг сіна на 10 копиць.

Крім кметів були на Знесінні в тім часі також загородники, себто селяни осаджені на менших ґрунтах або й на самих обістях, загородах, без орної землі; загородники були обложені панщиною пішою та давали панові тільки комірне і ручну працю. Таких селян було на Знесінні в тім часі трьох: Олесько, Васько пекар та Яцко Дибка, й вони платили річне комірне по 5 ґр., отже разом 15 ґр. Була ще четверта загорода „Іваськівська“, одначе вона стояла пусткою. Тамже була сіножать, з якої 1 великий стіг сіна був вартости 8 золотих. „Руський піп“ платив також за наєм „з ріллі і з церкви“ 30 гр. (1 зол.) та 4 ґр. „колядки й ральця“. Вільний від плати за наєм був тільки сільський десятник з огляду на свою службу. Сума всіх приходів зі Знесіння — як подає ця люстрація — рівна була 12 зол. та 20 ґр. Дрова брали знесінчани з львівських лісів — як про це говорить розпорядок кор. Жигмонта Августа з 27. квітня 1558 р.

Ще в 1536 р. дарував львівський каштелян і староста Станіслав Одровонж зі Спрови св.-николаївському пароховi Степанові ліс між селами Знесіння і Кривчичами; тут викорчував собі парох церкви св. Николая у Львові кусень простору на город, одначе опісля знесінський наємець руський воєвода не допускав його вживати цього ґрунту. Зновуж колишні повинности знесінчан супроти львівських замків виконувало в тім часі вже населення львівського передмістя, званого Підзамче: „На тім передмісті люди здавна на роботі засіли й повинні замітати й випрячувати замок, полоти, громадити сіно на сіножаті напроти Знесіння, чистити рови, котрими вода від млинів пливе, прати в замку і що лише треба робити пішо на обох замках“.

При люстрації (перегляді) Знесіння у 1570 р. бачимо деякі зміни за пять літ. Посесором села є далі „пан камінецький Сенявський“. Осілих на нивках кметів є знов тільки 13, що платять як передше комірного по 5 ґр., „ральця“ по 1 гр. та „коляди“ по 1 ґр. Тивун (сільський урядовець) не платить нічого.

Священик платить 2 зол. річного комірного. Підсусідків (загородників) є 4 і кожний з них дає по 2½ ґр., разом 10 ґр. Там також була 1 стирта сіна вартости 8 зол., одначе від часу, коли Знесіння відділили від замку, цю сіножать прилучили до Прус. Сума прибутку з села впала до 5 зол. та 11 ґр.

Як уже вище згадано, селяни в королівщинах служили в т. зв. лановім війську. Початки цього ланового війська датуються від короля Стефана Баторія. При поборі королівських селян до війська принято ось такі засади, одобрені пізніше постановою варшавського сойму в 1590 р.: кожний двацятий лан у королівщині мав вистaвити в часі війни оруженого вибранця з рушницею, шаблею, сокирою; зате його батько або брат був вільний від усякого комірного, платні, робіт і служби супроти старости або арендаря, а те все виконували за рідню вибранця 19 кметів з королівщини. Тому таких 20 ланів у королівщинах називано вибранецькими ланами або вибранцтвами.

# Національний склад Польщі.

**На основі останнього перепису**

ВАРШАВА. 8. VI. ПАТ. Дотеперішні обчислення Головного статистичного уряду ствердили, що на основі загального спису населення з 9. грудня м. р. на терені польської держави живе 32.132.936 осіб, а того 22.208.076 або 69.1 прц. з польською матірною мовою і *9.924.860 або 30.9 прц. з матірною мовою непольською.*

Розложення чужомовного населення дуже ріжнородне. Найменше непольського населення виказують західні воєвідства, бо 9.1 прц. У шлеському воєвідстві непольської народности є 7.7 прц. Це безперечно у великій більшости німці, не числячи мінімального прц. жидів. На Горішньому Шлеську непольську мову задеклярувало 6.6 прц., на Тешинському Шлеську 15.3 прц. Вищий відсоток на Тешинському Шлеську пояснюється скупченням німців у Бельську, що сягає 56.5 прц. В поморському воєвідстві непольського населення є 10.1 прц. Поза Семпульном, де є 40.6 прц. чужоземного населення, в інших повітах цього воєвідства виходять цифри 2.9 до 17.6 прц. Познанське воєвідство має населення з непольською мовою 9.5 прц. Це переважно німці.

В центральних воєвідствах непольського елементу є значно більше, ніж у західніх. Відсоток з непольською мовою доходить тут до 17.1 прц. В склад цього числа входять перш усього жиди, дальше німці в невеличкому проценті (в лодзькому воєв.), білорусь у східній частині білостоцького воєвідства та українці в Люблинщині.

На терені південних воєвідств населення з непольською матірною мовою є взагалі 40.8 прц. *У воєвідстві станиславівському населення під цим оглядом є найбільше: воно висловлюється цифрою 77.5 прц. В тернопільському 50.5 прц., у львівському 42.1 прц.* На ті числа поза мовою українською складається мова жидівська (гебрайська) і в мінімальному проценті німецька. Краківське воєвідство має тільки 8.6 прц. населення з мовою непольською.

Найбільший процент чужомовности мають *воєвідства східні, бо 67.1 прц.,* в чому *поліське 83.5 прц.,* новгородське 47.7 прц., виленське 40.1 прц. Склад чужомовного населення східних воєвідств дуже ріжнородний. Поза українцями і білорусами є жиди, литовці, чехи, москалі і німці. (А де є волинське воєвідство? — *Ред.*).

—o—

# Міська Рада м. Львова.

**Промова представника Українського Клюбу о. крил. Д. Лопатинського у генеральній дебаті Ради над бюджетом.**

Праця бюджетової комісії, в якій Український Клюб брав діяльну участь, була в цім році дуже важкою. Механічне обниження загальної суми видатків і прибутків вплинуло не лише на зменшення або навіть на цілковите счеркнення багатьох позицій бюджету, позицій дуже важних, а вже у минулому бюджетовому році значно обкроєних. Але крім того в деяких ділянках міської господарки це обниження вийшло таким твердим і прикрим, що не легко було устійнити конечність і висоту поодиноких позицій та не вийти поза межі конечної ощадности. Український Клюб буде голосувати за бюджетом, предложеним бюджетовою Комісією. Голосування за бюджетом вважаємо за самозрозумілий акт міської господарки, акт, що має на оці нормальний хід цієї господарки, акт, який є обовязком самоврядування, від якого без дуже важних причин здержатись не вільно. Однак це наше голосовання за бюджетом не значить, що ми солідаризуємося з цим бюджетом. Навпаки — маємо до нього поважні застереження і хочемо їм на цьому місці дати вислів.

Цьогорічний бюджет є на 7 міліонів нижчий від бюджету у минулому році. Це значить, що деякі позиції як у прибутках так і в витратах обнижені, а тим самим здавалось би, що тягар горожанських свідчень став менший. Одначе це поменшення свідчень і тягарів є доволі проблематичне. Редукція бюджету прийшла, але редукції тягарів ніхто з горожан не відчує. Податки і міські оплати є ті самі, нікому нічого не обнижено, не знято ні одного тягару з широких верств населення міста, все остало по старому. І не могло бути інакше. Вже сама структура міського бюджету, в якім 60 проц. витрат йде на адміністрацію й сплату рат та відсотків від довгів, при покритті найконечніших потреб міської господарки, не дає перевести обмеження бюджету в такій мірі, яку справді загал горожан відчув би як пільгу у своїх видатках на місто. Правда — обнижено ціну електричного світла на 3 сотики за кільоват-годину, числячи при цім на збільшення його консумції. Однак ця знижка є такою дрібною, що не буде в домашнім бюджеті звичайного консумента — а таких є значна більшість — ніякою полекшою. Крім того не спричинить вона і збільшення консумції світла, у тому її доля непевна та й, здається, життя її недовге.

Обниження платні міським урядовцям з днем 1. червня ц. р. зменшило видатки на міську адміністрацію на 270.000 зол. річно, але рівночасно спричинило ще більше ослаблення суспільного господарства. Урядовці, як державні, так і муніципальні, не є вже нині тим чинником у міському господарському житті, яким були колись. Крім того їх ослаблення спричинило зубожіння купців і ремісників, яке дійшло вже справді до найвищих границь. Павперизація цілої суспільности все ще поступає так що позиції прибутків у цьогорічному бюджеті не є певні. Вправді п. президент впевняв, що прелімінував усі доходи дуже осторожно, але нинішній стан річей є так тяжкий, що і найгостріші рахунки покажуться скоро за високими. Сам п. президент застеріг ся, що вважає виконання позицій видатків цьогорічного бюджету остільки можливим і конечним, оскільки на це дозволять вплави доходів, і що видав зарядження, щоби виплату субвенцій, признану ріжним інституціям, обнятим цьогорічним бюджетом, перевести в другій половині бюджетового року.

Ця заява п. президента дає нам посередньо запевнення, що не скінчимо цього господарського року дефіцитом. З уваги на міську господарку булоб це корисне явище. Але це саме запевнення не дає ніякої запоруки, чи й оскільки бюджетові позиції, з великим трудом і боротьбою утримані у бюджеті, яких члени бюджетової комісії завзято боронили, будуть вповні зреалізовані. Можливість незреалізовання поодиноких позицій бюджету, піднесена на самому початку бюджетового року, при бюджетовій дискусії, підважує значіння цілого бюджету і нищить працю бюджетової Комісії. Таке явище не відповідає гідности міста, підкопує повагу Світлої Репрезентації у суспільности і робить ілюзоричним найсуттєвіше право міської Репрезентації, бо не дає їй певности, чи її ухвали будуть виконані. Вважаємо тому меншим злом, якщо на бюджетовій комісії не принято булоб ні одної підвишки у бюджеті, якщо гострі ножиці, що працювали при складанні бюджету, булиб ще гострішими, ніж ухвалювати бюджет з підвишками у позиціях, а не мати запоруки і певности, що ухвалені позиції будуть зреалізовані. Крім цього невиплачення дрібних субвенцій численним стоваришенням та інституціям записаним почесно і корисно своєю діяльністю серед мешканців міста, що у значній мірі виручають управу міста у її обовязках, наложених на місто законами супроти убогих, сиріт і шкільної дітвори, булоб для них великою кривдою, а для деяких з них просто катастрофою. Навіть виплата частини субвенції, признаної поодиноким інституціям і товариствам аж у другій по-

---

**У НЕДІЛЮ, 12. ЧЕРВНЯ, ГОДИНА 4. ПОПОЛУДНИ ЙДЕМО ВСІ НА ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО МОЛОДІ „Р. Ш." У ЛЬВОВІ НА ПЛОЩУ СОКОЛА-БАТЬКА БІЛЯ СТРИЙСЬКОЇ РОГАЧКИ!**

---

ловині бюджетового року, тобто найскорше у жовтні ц. р. буде великою перепоною у їх діяльности, а то тим більше, що буде це щось нового, досі небувалого, непрактикованого, щось, на що ні одна з цих інституцій не була приготована.

Коли візьмемо під увагу поодинокі відділи бюджету, то мусимо підкреслити, що в відділі видатків на цілі культури й освіти нашого міста, вдаряє в очі обставина, що при редукціях і тут переведених з найбільшою скрупулятністю, помилувано позицію на театр і признано на цілі театрів, як драматичного, так і музичного, квоту майже одного міліона зол. Цей видаток має вправді значіння не тільки культурне й мистецьке, але й суспільне бо на одній із суспільних ділянок запобігає безробіттю, але не зважаючи на те, вважаємо його у цім тяжкім часі за високим і таким, що не стоїть у ніякому відношенні до інших видатків у цьому відділі бюджету. А коли ми, радні-українці, візьмемо під увагу квоту 5.000 зол., ухвалених на цілі українського театру то ця диспропорція між видатком, прелімінованим на міські театри в сумі майже міліона зол. і квотою 5.000 зол., прелімінованих на український театр, так бє в очі, що не можемо і не сміємо поминути її мовчки.

Ще більше вдаряє в очі диспропорція кредитів на цілі костелів і церков. На костели прелімінується 79.000 зол., на церкви 4.000 зол. Ми далекі від охоти піддавати критиці видаток, призначений на хвалу Божу. Одначе вважаємо, що хоч субвенціонування будови Божих домів є річю похвальною, що відповідає поглядам і бажанням загалу горожан, то всеж не можемо ніяк оправдати такої непомірно великої ріжниці у трактуванні релігійних потреб католиків двох обрядів, особливо, коли візьмемо під увагу, що вже саме число горожан міста гр. кат. обряду, що виносить одну пяту частину загального числа мешканців великого Львова, домагається, щоби релігійні потреби цієї частини населення були належито заспокоювані та прихильніше трактовані і щоби тут, серед членів одної католицької церкви не робити вірних першої і другої кляси.

Справа субвенцій на удержання сиріт представляється для нас українців у цьому бюджеті ще гірше. І на цім полі субвенціонування українських інституцій, що виховують сиріт, не виходить поза межі та висоту субвенцій, признача-

---

У поданих вище люстраціях бачимо, що на Знесінні не було 20 ланів; тому знесінчани давали до війська вибранця спільно з селянами Гряди. У часі польсько-московської війни визначився під Псковом в 1581 р. між іншими й вибранець „Сенько з Гряди і Знесіння". За ці заслуги для держави дістали (10. VI. 1582) вибранці з підльвівських сіл звільнення від усяких робіт, комірного і податків для короля і арендаря крім належних Річипосполитій побори. При тім могли свобідно уживати своїх маєтностей, домів і ґрунтів, ловити рибу в озерах та рубати дерево в королівських лісах, з тим, щоб їх не пустошити, варити пиво та палити горілку на власну домашню потребу.

Арендарі Знесіння дуже часто змінялися; на переломі XVI—XVII. ст. є тут Микола Куропатва. За нього в 1598—99 рр. львівський каштелян Станислав Жолкевський перевів межу між Знесінням і Кривчичами. З цієї нагоди згадується ось таких Знесінчан: Сенько Капіонів, Лях, Сень старий, війт, Сенько Прушович, Іванко Юзькович, Кузьма Леськів, Лесь, Мартин Цюро, Іван Ящурка, Іван Мазур, Маляр, Андрій Лесько та Станислав Гайдук. До цього розмежування спонукало без сумніву те, що в XV—XVII. ст. було чимало спорів щодо деяких земельних посілостей між тимчасовими власниками Знесіння і львовянами.

Одначе спорів тим не полагоджено; трапляються вони й пізніше. У 1637 р. маємо спір львівського свято-николаївського брацтва з тодішнім арендарем Знесіння Жигмонтом Убишем за пасіку.

Сумний для Знесіння був памятний в історії України рік 1648. З дослідів д-ра Степана Томашівського довідуємося, що в часі походу Богдана Хмельницького на Львів підльвівські села були страшно спустошені, подекуди навіть зметені з лиця землі. Були це наслідки того, що в товаристві Хмельницького були татари, а розуміється інакше виглядав татарський похід, інакше козацький. Козаки здержувалися від нищення сіл; навпаки татари під тим оглядом не мали ніяких скрупулів. Того самого дня, коли станули під Львовом, спалили Бруховичу, село недалеко Львова, чоловіків вирубали, жінок забрали в полон так, що мало хто втік.

Подібна доля стрінула й Знесіння. Церкву й село спалено, багато людей вимерло або пішло до неволі. Його арендар Жигмонт Убиш заявляє дня 26. травня 1649 р., що не може заплатити кварти (себто четвертини своїх доходів до держ. скарбу) з 1649 р. за с. Знесіння; через його спустошення зібрано з села тільки 4 зол. податку.

Очевидно на війну проти козаків брали також вибранців українців. Знесінський солтис Гриць Попович служив як вибранець у польськім війську і був під Збаражем і Жванцем; зате звільнив його король Ян Казимир (28. IV. 1656) від усяких робіт і тягарів та позволив йому уживати третину вибранецького лану.

З люстрації львівської землі в 1661—62 рр. довідуємося, що з давніх 13 дворищ тільки 9 є заселених, а 4 стоїть пусткою. Перед війною було в селі 20 підданих; після війни залишилося тільки 6-ьох селян на дворищах, зобовязаних до панщини возом та шістьох зобовязаних до ручної праці. З дворища плачено тоді комірне по 18 ґр., разом 5 зол. 12 ґр. Також давали осілі на дворищах селяни по каплунові, якого вартість оцінювано тоді на 8 ґр., разом 2 зол. 12 ґр. Вівса, звичайних курей та яєць знесінські селяни до двора не давали. (Продовження буде).

яких на цілі українського театру і церков. Видаток на цілі опіки над дітьми виносить у цьогорічному бюджеті квоту 822.045 зол. Більшу частину цієї квоти, бо 468.163 зол. зуживає міське заведення для сиріт при Кадетській вулиці. Ця ціла квота мусить йти на рахунок польських сиріт, бо число сиріт українських, удержуваних в цім заведенні є нікве. Крім видатку на згадане міське сирітське заведення, находимо у бюджеті позиції для прерізних інституцій і стоваришень, що займаються вихованням сиріт, як на заведення: СС. Милосердя в Брюховичах, св. Родини в Борщовичах, св. Антонія в Грабах Нових, пов. Торунь, св. Йосифа при Пекарській вулиці, СС. Милосердя в Білім Камені, братів Альбертинів, на удержання сиріт в Познанщині, у міськім Заведенні Опіки в бурсах, в Пястовому Місці, в Білці Шляхотській, в заведеннях у місті і поза Львовом, на Личакові, згідно з умовою з Товариством Личаківських Міщан. Всі ці товариства удержує польська суспільність своїми жертвами для своїх сиріт і дітей. Виховання і удержання українських сиріт і дітей спочиває в руках СС. Василіянок, які у свому заведенні при вул. Потоцького удержують понад 60 сиріт, з яких більша частина є зі Львова і до Львова принале́жна і в руках братів Студитів, які виховують хлопців, між якими понад 20 було львівських. Братя Студити не одержали ні сотика підмоги. Навіть з загальної квоти, призначеної на поменші субвенції для цього роду інституції, не признано їм нічого, а настоятель заведення при нагоді свого побуту в справі субвенції в дотичнім бюрі магістрату почув від шефа бюра, що Студити і так для Львова нічого не роблять. Сирітський захист СС. Василіянок одержав субвенцію в квоті 3000 зол.

Хоч ця дрібна квота стоїть у яркій диспропорції до квот, признаних на польські заведення і сирітські захисти, то не зважаючи на те у Раді думають, що цим вповні задовольнили потреби українського населення Львова у цій ділянці. Мабуть тому п. генеральний референт бюджету рішив пропустити в списі цьогорічних резолюцій нашу резолюцію, яку ми поставили на бюджетовій Комісії і яку ця Комісія приняла, а в якій ми домагались, щоби признано на удержання 60 українських сиріт відповідну і потрібну на це квоту. Думав напевне, що цією дрібною квотою вдоволив уже вповні наші домагання. Одначе ми не вважаємо справи полагодженою, бож годі стільки сиріт, що містяться в захистах СС. Василіянок і братів Студитів, удержати за 3000 зол. Тому заявляємо, що ще нераз будемо звертатись у цій справі до Світлої Репрезентації, а покищо поновляємо нашу резолюцію і просимо умістити її у виказі цьогорічних бюджетових резолюцій.

Інший наш внесок, що не має ніякого відношення до бюджету і може бути тим легше сповнений при нинішній тяжкій кризі, а саме внесок щодо вживання української мови у цій салі на засіданнях Світлої Ради, зложений нами ще в 1930 р. спочиває і досі в архіві магістрату. Прихильна полагода цього внеску зробилаб корисне враження не лише серед українського населення Львова, але й у цілому краю, позискалаб українців Львова для ідеї співпраці над розвитком і добром міста і щоправда, не вимагалаб від Світлої Репрезентації надзвичайної жертви, але не булаб якоюсь небувалою для нас концесією, але признавалаб українцям мовні права в межах, означених законами, права які мають українці сусідніх Винник чи Куликова.

До чого доходить легковаження української людности вказує факт, що в міськім уряді свіденції людности не принято від одного інжиніра, як це недавно подало „Діло", зголошення лише тому, що воно було написане по українськи. Міська адміністрація все ще є якоюсь твердинею, якої пильно стережуть, щоби не ввійшов до неї часом урядовець-українець, навіть колиб його особисті кваліфікації давали йому на це повне право.

Українське слово є в міських урядах все чимсь чужим, не рідко навіть провокуючим. Тому не диво, що серед українців можна почути таке: Хочеш, щоби твоя справа не найшла в магістраті прихильної полагоди, або була полагоджена Бог зна коли, напиши письмо до магістрату по українськи. Чи ця система яркого упосліджування української людности у Львові, система несправедлива і нерозважна, має далі тривати — лишаємо оцінці Світлої Репрезентації. Наш Клюб протягом літ робить що може, щоби переломити цю систему, щоби наклонити Світлу Репрезентацію до прихильнішого і більш річевого трактування потреб і бажань українського населення міста, але на жаль, наші змагання не дають бажаних нами успіхів.

Не можемо зрозуміти цілі такої системи, не можемо зрозуміти, що надіється осягнути Міська Репрезентація цим ярким понижуванням української людности. Та мимо цього нас не лякають ці прикрощі, ми віримо, що скорше чи пізніше побідить голос розваги, зрозуміння дійсности і реальних інтересів міста Львова, які без сумніву йдуть по лінії рівномірного, зичливого і справедливого трактування усіх мешканців міста без ріжниці народности. А прихід цієї хвилі лежить у руках Св. Репрезентації.

# Концерт співацького товариства „Сурма".

Під сам кінець сезону, бо 2. червня, відбувся програмовий концерт співацького товариства „Сурма". Програма концерту була вельми обемиста, вартна й інтересна, а до того — за виїмкою одинокого „Життя циганів" Р. Шумана, (знаного у нас здавна на мішаний хор) — вповні нова, зложена із творів виконуваних у нас *перший раз*. У програмі була одна точка українських народніх жанрів, інші зложені із чужих муз. літератур: дві цікаві екзотичні картини: Кінля „Японські пянички" і Шмигельського Ернста „Китайська серенада" (із сольоспівом сопрана, форт. і перкусією). Відтак ішла серія із трьох химерно-настроєвих картин німецьких хорових неоромантиків: Кельдорфера „Невиплакані сльози" і недавно померпого Німаєра „На мойому гробі" та „Нічні примари". Вкінці були дві „морські" картини: Г. Пестальоція інтересна „Молитва моряків" і відома Б. Сметани „Пісня на морю".

Уже сама програма вказує, що „Сурма" трактує справу хорового мистецтва всебічно і серіозно і ставить собі не дешеві завдання, а правдиві і високі ідеали. Виконання цієї ріжноманітної, а під кожним оглядом трудної програми, вповні підтвердило такий підхід до справи. Про значні вальори муж. хору „Сурми" нам приходилося нераз згадувати; тут мусимо підчеркнути ще раз найважніші з них. Матеріял голосовий „Сурми" хоча й не численний, але ядерний, спосібний до всяких динамічних нюансів від pp до ff, при тім зрівноважений і „зіспіваний" в поодиноких голосах, які творять суцільні одиниці, що відзначуються при кождім виступі даного голосу. Одинокий виїмок становлять найвищі партії у 1. теноpi, при яких деколи почувається деяка ріжниця тембра індивідуальних голосів і її слід би ще зцементувати. Але головною силою „Сурми" треба вважати перш за все видиму високу музикальність та свідому завдання інтелігенцію переважної частини хору, яка виявляється у *свідомім* змаганні майже усіх членів до виразистої дикції, ритмічного фразування, заокруглення темпа і динаміки, *особливож до вивіснання чистоти інтонації* навіть при найбільше ховзьких гармонічних позиціях і ходах.

Під цим оглядом „Сурма" робить на мене враження якогось свідомо й інтензивно працюючого мистецького колективу, в якому диригент має вдячне завдання реґулятора спільного змагання та спільної праці всіх одиниць. Я далекий від того, щоби не доцінювати совісної і видатної праці диригента, але вважаю, що це булоб несправедливим, колиб у оцінці саме цього моменту у праці „Сурми" не підчеркнути*).

Вертаючи до виконання концертової програми, що ставила, як сказано, до виконавців *незвичайно високі вимоги*, треба признати, що програма ця за мінімальними виїмками виконана бездоганно, в дечім навіть взірцево, як нпр. у „Японських пяничках", або Сметани ефектовній „Пісні на морю"". (Мимоходом зазначу, що ця пісня на морю робить на мене радше враження пісні над чеською Велтавою). „Китайська серенада" із сопрановим сольом, фортепяном, та перкусією, хоч виконана була хором і солісткою (п. Стецуровою) вельми старанно, то виявила надто мало правдивої ориґінальности і сподіваного екзотичного виразу, а надто багато еклектичних рисів, щоби зробити більше враження. У прекрасній хоч не легкій „Молитві моряків" Пестальоція — були моменти справді гарні, тільки хоралова тема була трактована надто широко, особливож при кінці. Також у хорі циганів був нахил до пересадного розширення середньої партії (при словах: „при любій розмові") — яка тематично всеж таки виростає із основної *живої* теми. Зрештою нахил до розтягання і зміни темпа, питомий усім хоровим продукціям, у „Сурми" виявляється, слід признати, в малій мірі і рідко. Натомість, колиб ми схотіли прикласти строгу „фахову" мистецьку міру до виконування „Сурмою" хорових творів лірично-драматичного покрою, як нпр. „Примари" Німаєра — ми мусілиб звернути увагу на інші манери виконання: на деяку диспропорцію у частім робленні павз, віддихів та наголосів, особливо експресійних придихів, — при всякій сяк-так відповідній нагоді, — на кошт одної довшої суцільної лінії. Це відбилося також трохи некорисно на простонародніх жанрах, як нпр. „Возьму я ...", — що вийшла через пересадну експресію трохи претенсійно-сальоновою, і на ноктурновім „На мойому гробі", що вимагає дуже дискретного трактування усіх нюансів. Треба тямити, що найкращі хорові ефекти можна звести на нівець, коли їх вживається неекономно та не підпорядкується одній провідній лінії вищої категорії.

Зрештою ніяких ритмічних чи тональних неточностей у виконанні творів на концерті ми не добачили, за двома малими виїмками: 1) *натуралістичним* трактуванням дісонансу у „Примарах" Німаєра (при словах: *скричав*), який слід було трактувати як ефект *строго гармонічний*, 2) хвилевою прогалиною в голосі 1. тенора у 5-тиголосовій „Кубанській пісні".

До високого культурного рівня концерту причинилися і вповні достроїлися два виступи відомої пісенної співачки п. Приймової-Шмерековської, що виконала (на жаль, трохи зредуковану) програму, у якій ми почули й деякі цікаві „премієри" пісень наших композиторів, як Верківського модернізуючу баляду „Не знаю я", та виджану у староромантичнім патетичнім стилю Н. Нижанковського „Wozu bin ich erwacht" (написану ще в час його студій у Відні на слова його дружини п. М. Семаки).

Признаюся, що для мене як і перше так і тепер концерт як і передконцертові проби „Сурми" давали правдиву приємність, якої так рідко можна зазнати при наших хорових імпрезах. І для мене тому стає просто незрозумілою загадкою, чому на концерті „Сурми" саля Лисенка була заповнена тільки до половини, чому наша „співолюбива" українська суспільність не хоче бодай раз у рік почути справді гарного, культурного співу мужеського хору. І ніякі оправдання чи то кризою, чи кінцем сезону не можуть заслонити перед нами цього незвичайно сумного факту, що ми уже докотилися до краю занепаду всяких наших культурно-естетичних потреб.

*Д-р С. Людкевич.*

*) Мені здається, що „Сурма" найлекше з усіх наших хорів моглаб здійснити ідеал, чи експеримент „хору без диригента" та без подавання голосу згляднo до зведення тих аксесорів до мінімум.



## СТРАЙК ДРУКАРІВ У ЛЬВОВІ.

В четвер, 9. ц. м. вибухнув у Львові страйк друкарських робітників. Причиною страйку — редукція платень робітників. Власники друкарень намагаються знизити дотеперішні платні на основі краківського цінника. Супроти цього, що життєві умовини є далеко вищі у Львові, робітники не годяться на краківські платні. Страйк обняв усі т. зв. цінникові друкарні. Вже першого дня страйку деякі друкарні, в числі 12, згодилися на задержання дотеперішніх платень і вони підписали угоду з організацією друкарських робітників „Огнище". В цих друкарнях, між ними й в друкарні „Діла", праці не перервано. В міжчасі відбуваються збірання власників друкарень і робітників.

## ІЗ ФРАНЦУСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Новий французький парлямент стоїть під знаком урядових енунціяцій. Першу промову, що зясовує напрямні французької політики, виголосив президент палати депутованих Буйсон. Опісля президенти палати депутованих і сенату відчитали в обох законодат. установах відручне письмо нового президента республіки Лебрена. Сказано в ньому між іншим, що Франція бажає мирної співпраці з іншими державами, однак під умовиною, що будуть збережені трактати і приречення, бо тільки цим робом можна довести до господарської направи в цілому світі.

Після відчитання письма президента Лебрена премієр Еріо в палаті депутованих і міністр справедливости Ренуль в сенаті відчитали декларацію нового французького уряду. В заграничній політиці уряд буде прямувати до орґанізації европейського і світового миру. Щодо воєнних відшкодувань Франція не може відступити від своїх прав, хоронених трактатами. Права треба шанувати, якщо світ не хоче дістатися під перемогу сили. Згідно зі статутом Союзу Народів Франція шукає безпеки не тільки для себе, але й для всіх держав, бо стоїть на становищі рівного права для всіх. Світ не є в порядку. Однак сильна воля може усунути бодай моральні побоювання і цим робом злагіднити господарську кризу.

Після дискусії над урядовим експозе радикали і соціялісти зголосили спільний внесок на висловлення довіря урядові. Внесок палати депутованих приняли 390 голосами проти 152.

### З БЮДЖЕТОВОЇ ДИСКУСІЇ У РАДІ м. ЛЬВОВА

В середу промовляли в часі бюджетової дебати на пленарному засіданні Міської Ради Львова **о. крил. Д. Лопатинський** від Українського Клюбу (його промову друкуємо на іншому місці) і від українських соціялдемократів (вони належать до клюбу ППС) радн. **В. Темницький.** Він почав свою промову по українськи, але по інтервенції през. Дроновського перейшов на польську мову. Заявився проти бюджету.

### ЗІЗД ВОЄВОДІВ У ВАРШАВІ.

В днях 9 і 10 ц. м. буде у Варшаві зїзд воєводів. Дня 9 ц. м. буде конференція, що обмірковуватиме господарські справи, а 10 ц. м. конференція з міністром внутрішніх справ задля обговорення справ поодиноких воєвідств.

### ДЕКРЕТИ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, 9. VI. ПАТ. В найближчих днях появляться три урядові декрети. Перший декрет у фінансових справах уведе нові обмеження суспільних чинитьб і нові податки. Другий декрет займеться безробітними і подасть плян кольонізації та реорганізації добровільн. відділів праці. В третьому декреті будуть постанови в справі військових організацій а також відкликання дотеперішніх пресових обмежень.

### РАДЯНСЬКА ВНУТРІШНЯ ПОЗИЧКА.

МОСКВА, 9. VI. ПАТ. Появився розпорядок центрального виконного комітету С.Р.К.П. і Ради народніх комісарів у справі розписання нової внутрішньої позички на суму 3.200 міліонів рублів під назвою позички 4-го кінцевого року пятилітки з речинцем на 10 років. Позичка буде випущена в двох траншах: безпроцентової преміевої та опроцентованої на 10 прц. без премії. Розпорядок підписав голова Калінін і заступник голови ради народніх комісарів Куйбишев.

## По широкому світі.

Румунський король Карло II має приїхати в найближчому часі до Польщі, щоб обняти почесну команду 22 п. п. в Седльцях.

До порту в Гдини приїдуть 14 ц. м. чотири англійські контрторпедівці. Гостина, що потреває 5 днів, не буде мати офіціяльного характеру.

Відплив американського золота до Европи тревае дальше. 9 ц. м. вивезено золота на 30 міліонів долярів.

## ОСТАННІ ВІСТИ

### ПИСЬМО 57 ПАЦИФІСТІВ СВІТА ДО ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

До цив. канцелярії президента Польщі прийшло письмо на блянкеті англійської палати льордів такого змісту: „Пане Президенте! Звертаємо з повним поважанням увагу п. Президента на страшні кари, якими покарано пятьох Ваших льояльних горожан, а саме: Ол. Мозолевського, Кирила Приступяка, Іляріона Радиського, Ів. Здановича, Плятона Костевича. Тих молодих людей, що все були добрими горожанами, засудили на довшу кару тюрми, тому що згідно зі своїм переконанням, не хотіли згодитися на те, щоби стати вояками".

Дальше лист натякає на польське предложення морального розаброєння причому зазначує, що моральне роззброєння тих молодих людей дійшло вже до такої степени досконалости, що вони не хочуть брати участи в ніякій війні, а навіть у приготуваннях до війни. В конклюзії автори збірної петиції просять увільнити тих молодих людей. Під петицією 57 підписів, м. ін. льорди Англії: Понсонбі, Арнольд і Бертранд Рюсель, споміж літ.-наукових кол Г. Дж. Уелс, Ромен Ролян, Віктор Маргеріт, проф. Айнштайн, Ст. Цвайг.

Згаданих пять молодих людей це — як повідомляють польські джерела — члени секти баптистів.

### НОВІ ЧУТКИ ПРО АРЕШТУВАННЯ ГАЛИЧАН НА РАДЯНЩИНІ.

З Варшави повідомляють, що на Рад. Україні арештували багато емігрантів зі Сх. Галичини та Чехословаччини. Між арештованими є проф. Каченок зі Львова, професор вищої школи в Харкові, адвокат Волошин із Ужгороду, службовець більшовицького комісаріяту справедливости.

### ПІЛСУДСЬКИЙ УСТУПАЄ.

Кореспондент париського „Журналь де Деба" з 8. червня у кореспонденції з Варшави нававязуючи до того, що Пілсудський не брав участи в конференціях бувш. премієрів, пригадує, що від довшого часу кружляють чутки про уступлення Пілсудського та що він попросту хоче усунутися на довший відпочинок.

### ЛЬОЗАНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ВІДЛОЖАТЬ?

ПАРИЖ, 9. VI. ПАТ. З Льондону повідомляють, що Мекдональд предложить Еріотові відложити льозанську конференцію до часу управильнення репараційних справ. Розглядання реп. справ віддали би міжнар. конференції, в якій взяли би участь і Зл. Держави.

### КОНЦЕНТРАЦІЯ ВІЙСЬК У МАКЕДОНІЇ.

„Джорнале д' Італія" повідомляє в кореспонденції з Білгороду про поважне положення в Югославії. В Македонії концентрують війська. Війська, що стояли на австр. кордоні, перенесли до Македонії. Югосл. уряд робить це під претекстом руху рев. македонських організацій, а в дійсности наслідком розпучливого положення тамошнього населення.

### ГІТЛЕРА ЗАСУДИЛИ НА 16 ДНІВ АРЕШТУ.

БЕРЛІН, 9. VI. ПАТ. У Мінхені відбувається розправа проти журналіста Абеля, якого Гітлер заскаржив за це, що він тому два роки зізнав був на розправі, що гітл. організації діставали гроші з Італії для поширювання фашизму в Німеччині а Гітлер згодився не торкати справи півд. Тиролю. На розправі переслухували Гітлера як свідка. На питання предсідника про закорд. підмоги Гітлер відповів вимиваючо. Коли оборонець Абеля спитав Гітлера, чи правда, що він діставав гроші від чеських заведень Шнайдер-Крезо (що є в звязку з французькими), Гітлер розсердився так, що став бити пястуками в стіл і кричав, що не позволить обиджувати себе жид. адвокатові, що все, що тут закидають, це швіндель, тому не буде взагалі відповідати. Суд засудив Гітлера за відмову зізнань на 800 м. кари або 16 днів арешту, а за обиду оборонця 200 м. або 3 дні арешту.

### ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

У Білці Шляхоцькій біля Львова вибухнула пожежа в будинках Марії Ястшомбек. Вогонь перекинувся на сусідні будинки, так що загалом згоріло 6 хат, 7 стоділ і живий інвентар. Шкоди є на 28 тис. зол.

### ДОЛЯР.

У четвер курс доляра в приватних оборотах у Варшаві був 8.85.

## НОВИНКИ



— **Концерт Марії Сокіл.** У четвер, 16. ц. м., у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка у Львові відбудеться концерт Марії Сокіл, примадонни державних опер у Києві і Харкові, яку українська й російська радянська преса признала одноголосно найкращим ліричним сопраном в українських оперових театрах. Підчас своєї артистичної подорожі до Німеччини й Італії два роки тому п-ні Сокіл зустрілась з найвищими похвалами тамошньої критики. Тому, що це буде перший концерт цієї визначної артистки у Львові й одночасно взагалі перший виступ на нашій концертовій естраді одної з передових українізованої наддніпрянської опери — цей вечір стане безумовно атракцією цьогорічного музичного сезону. Фортепяновий супровід вестиме Антін Рудницький.

— **Новий закон про збори.** Вістник законів оголосив новий закон про збори з 11. березня ц. р. Одночасно оголошений розпорядок міністра військових справ, виданий в порозумінні з мін. внутр. справ, що забороняє військовим, активним і неактивним, брати участь в публичних зборах, навіть довірочних (за запрошеннями). Від заборони вилучені військові, що є послами, сенаторами, воєводами або міністрами. Про цей новий закон напишемо ще подрібно.

— **Свято Матери на селі.** В Новосілці Костюковій пов. Заліщики відбувся 22 травня ц. р. концерт в честь „Матери" при участи шкільних дітей. Гарно деклямували діти віршики та відспівали кілька стрілецьких пісень і молитву Лисенка. Значіння свята пояснив у вступному слові о. Ом. Боярський. Саля читальні була повна селян, що винесли зі свята дуже корисне вражіння і наприкінці відспівали народній гимн.

— **Як шкільна молодь може користуватися 75% залізничими знижками?** Міністерство шляхів ввело на час від 1. червня до 31. серпня ц. р. 75% знижку залізничих білетів для збірних прогульок шкільної молоді. Ціль: краєзнавство, природничі науки і т. п. Умовини: 1) Число прогульковців найменше 10 осіб з тим, що при більшому числі на кожних 10 шкільних дітей може їхати 1 учит. особа до надзору на правах такої самої знижки туди і назад. 2) Державні і приватні школи з правом прилюдности повідомляють про це письменно приналежні уряди руху, звідки виїздживають прогульки, подаючи число учасників, ціль прогульки і кінцеву стацію приїзду, а дотичні уряди руху самі дають такі знижки. 3) Приватні школи без права прилюдности мають внести подання заопініоване дотичним шкільним інспектором до приналежної дирекції залізниць, яка рішає у цих справах. Українська молодь державних і приватних шкіл з краю повинна використати залізничі знижки і в цілях краєзнавчих масово прибути на Ювилейне Свято Молоді шкіл і захоронок „Рідної Школи" у Львові в неділю 12. червня ц. р. в год. 4. пополудні на площі Сокола-Батька за Стрийською рогачкою. Свято заповідається дуже величаво, тому варт приїхати.

— **У справі податку від домів.** Союз українських власників реальностей у Львові повідомляє, що зразки рекурсів проти виміру комунального і інвестиційного податку, а також проти виміру державного податку вимірeного від побираного комірного брутта власникам домів дістати можна в домівці Союза при вул. Підвалля ч. 9 І. поверх від 12—1 год. в полудне. Там можна дістати теж інформації у всіх справах звязаних із посіданням реальностей.

— **Обікрав себе і взяв асекураційне відшкодування.** Купець Лейб Ерліх у Львові повідомив перед кількома днями поліцію, що його мешкання обікрали злодії на велику шкоду, забравши товари, гардеробу й дорогоцінности. А що був обезпечений від крадежі на 10.000 долярів, дістав від асекурації відшкодування в сумі 8.000 зол. Перед кількома днями поліція довідалася, що всі речи, які Ерліхові нібито вкрали, находяться знову в його мешканні. Доходження ствердили, що ціла крадіж була сфінгована та що Ерліх ошукав асекураційне товариство. Його арештували.

— **Вояк убив тайного агента.** 7. червня в 12 год. в ночі в Журавиці біля Перемишля вояк, що стояв на варті перед касарнями 2 п. танків, убив поліційного агента Йосифа Бяласа. Ведуть слідство. Здогадуються, що Бялас згинув, бо не дочув приказу вартового.

— **Злодійська хроніка.** До церкви в Скваряві Новій пов. Жовква вломилися злодії й вкрали позолочувану чашу та скарбону з грішми. Шкоду обчисляють на 320 зол. Злодії розбили скарбону в ночі і вибравши гроші, кинули. — Ювилерський склеп С. Орінгера у Львові обікрали на 3.000 зол. Злодії підкопалися під склеп із сусідної камениці. — До склепу Миколи Войтка в Руді Креховецькій пов. Жовква вломився в ночі злодій і побивши субєкта Івана Калитовського, що спав у середині, зрабував зі шуфляди 50 зол. Поліція арештувала Михайла Новосельського, відомого конекрада і вбивника, що відсидів недавну кару 9-літної вязниці у Вісничу. Новосельський призвався до вини.

— **Шкільні вистави в Цирку Станевських.** Дирекція Цирку Станевських бажаючи вчинити доступною для шкільної молоді величаву програму та великий звіринець, постановила кілька пополудневих вистав призначити для молоді та дітей та на ті вистави спеціяльно знизити й так уже низькі ціни білетів вступу. Пільгові вистави відбуватимуться у вівторок 14. і в середу 15 червня ц. р. в год. 4. попол.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю, 10 ц. м. в год. 19 відбудеться в домівці товариства при вул. Косцюшка ч. 5/І. відчит д-ра О. Філяса на тему „Дієта Gersona".

## З листів до Редакції.

**„Під осуд українського громадянства".**

Від української секції славянського Т-ва Штуки і Культури в Варшаві дістаємо прохання опублікувати на сторінках „Діла" листа такого змісту:

**Варшава, 6. червня 1932.**

Хвальна Редакціє!

Дня 15. V. ц. р. появилась у часописі „Український Голос" тенденційна заява студента І-го року романістики варшавського університету В. Магденка, яка значно минялася з правдою. На цю заяву Управа Української Секції Словянського Т-ва Мистецтва і Культури вислала своє спростування (почтове посвітування ч. 5345 з дня 19. V. ц. р.) з просьбою умістити його в згаданім часописі. В 3-ох найближчих числах редакція „Українського Голосу" не помістила того спростування. Не бажаючи використовувати існуючих пресових приписів, отсею дорогою піддаємо під осуд українського громадянства таке поступовання „Українського Голосу", нечуване в історії української преси. Одночасно просимо ласкаво замістити понижче спростування:

„Управа Української Секції Славянського Т-ва Мистецтва і Культури стверджує:

1) п. Магденко був принятий до Секції дня 15. III. ц. р. а дня 22. IV. був счеркнений з числа членів за нельояльне відношення до Секції. Про своє виступлення офіціяльно заявив аж після счеркнення в „Українськім Голосі" з дня 15 V. ц. р.

2) У своїй заяві покликується він на січневу афішу „Т-ва Молодих Славян“, хоч мусів знати про спростування цеї афіші: устне в українській Студентській Громаді у Варшаві з дня 13. IV. ц. р. і друковане в „Ділі“ з дня 5. IV. ц. р. Цю справу підніс тенденційно в „Українськім Голосі“ з дня 15. IV. ц. р. після свого усунення зі Секції.

3) п. Магденко не був счеркнений як голова У.С. Г. у Варшаві, а тільки персонально. Членами Секції має честь бути значна скількість студенток і студентів українців, яким залежить на культурно-товариськім осередку у Варшаві.

4) Всі закиди проти Секції тим самим абсолютно не відповідають правді, що теж було остаточно спростоване на Надзвичайних Загальних Зборах У. С. Г. у Варшаві з дня 14. V. ц. р.

5) На цих самих зборах п. Магденко офіціяльно ствердив, що Редакція „Українського Голосу“ в його заяві поробила зміни і пододавала речення, за які він не бере відповідальности.

6) Українська Секція С. Т. М. і К. зі своїм Економічним Бюром, гуртком журналістів і гуртком театральним, згідно зі статутом стоїть і буде стояти на ґрунті аполітичнім і жадні безвідповідальні виступи чи то „Млодих Словян“ чи то молодого студента на іншу дорогу її не спрямують. — Управа Секції.

З правдивою пошаною

**Чехович**, секретар.

—o—

## ✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

18-го травня помер у Судовій Вишні емер. управитель нар. шкіл **Осип Рибачевський**. Відійшов від нас один із чільніших наших провінціональних діячів, скромний і безпретенсіональний і невтомний. 35 літ учителював у Ляшках Гост. біля Мостиськ. Коли йшов на емеритуру, селяни хотіли побудувати йому хату на громадській площі, щоби залишився між ними. Виховав він два покоління патріотів і односельчани горнулись до нього як до рідного батька. Заснував „Просвіту“, Кружок „Сільського Господаря“, споживчу кооперативу, Райфайзенку, оліярню та дахівкарню, з якої дохід призначив на будову церкви, бореться з пянством. Не було товариства в повіті, де не працював би, не було поклику, щоби не послухав його, жертвуючи на народні цілі. Ішов із духом часу, і люди дивувались, звідки має часу на стільки ріжної праці. Працював, де міг, поза своєю вчительською професією, щоби дати освіту трьом синам, що займають ті становища: судді, лікаря та інжиніра. Хата його була настіж відчинена для гостей; великим своїм хистом умів він ладити з усіма сусідами, навіть чужинцями, що поважали його. Коли під кінець життя змінив він місце свого осідку, на жаль, не мав змоги продовжувати своєї успішної суспільної праці з огляду на своєрідні відносини у Судововишенщині, що стала тереном гризні амбітників. В. Й. П.!

**Ученик.**

## Листування Редакції.

Вп. П. артист-співак **Голинський Михайло** має в Редакції „Діла“ листа з Праги.

—o—

## СПОРТ.

„УКРАЇНА“ НА ДРУГОМУ МІСЦІ.

В останніх днях уневажнили 4 змагань Олд-Боїв, розіграних з Україною (3:3), Білим Орлом (2:1), Ревером (1:2) і Другим Соколом (1:1), на чім найбільше потерпіла станиславівська Ревера, якій ледви чи вдасться вдруге виграти з Олд-Боями у Львові. Зате Україна і Другий Сокіл матимуть змогу поправити ще краще своє відношення пунктів і воріт. Табеля після неуглядження повищих змагань представляється тепер так:

1) Другий Сокіл 7 гор, 5 вигр., 2 прогр., з. п. 10, в в. 15:10.

2) Україна 6 гор, 3 вигр., 2 ремі, 1 прогр., з. п. 8, в. в. 15:9.

3) Ревера 6 гор, 3 вигр., 2 ремі, 1 прогр. з. п. 8, в. в. 7:4.

4) Погонь Стр. 7 гор, 2 вигр., 1 ремі, 4 прогр. з. п. 5, в. в. 10:14.

5) Білий Орел 6 гор, 1 вигр., 2 ремі, 3 прогр., з. п. 4, в. в. 8:13.

6) Олд-Бої 2 гри, 1 вигр., 1 ремі, в. п. 3:1, з. п. 4.

7) Чорні І. Б. 6 гор, 2 ремі, 4 прогр., з. п. 2, в. в. 4:13.

До розіграння лишилися Україні ще ось такі змагання: з Білим Орлом (12. п. м. в год. 11. рано на Клепарові), з Ревером (26. п. м. в Станиславові), з Чорними І. Б. (3. VII)., з Другим Соколом (10. VII.) і дві стрічі з Олд-Боями (одна 29. п. м.) Маємо надію, що Україна продовжить дальше ланцюг своїх успіхів і запевнить собі одно з двох перших місць в табелі, щоби могти відтак змагатися у фіналі чотирьох найліпших дружин за футбольне мистецтво львівської округи.

—o—

## Нові книжки й журнали.

### КНИЖКИ.

**J. Mirtsthuk: THE UKRAINIAN UNIAT CHURCH.** Відбитка із Slavonic Review, т. X. ч. 29. 1931. ст. 9.

**Prof. Dr. I. Mirtschuk: DER MESSIANISMUS BEI DEN SLAVEN.** ст. 16.

**— DIE WELTANSCHAUUNG DER UKRAINISCHEN DICHTERIN LESJA UKRAJINKA.** Відбитка з „Abhandlungen des Ukrainisch - Wissenschaftlichen Institutes“, Berlin. III. т. 1931. ст. 16.

—o—

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8.VI. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·00 зол., за літру молока 20—21 сот., літру сметани 1·00 зол., кожинець 3·50—3·40 зол.

7. VI. масло 2·— зол.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Театр.**

Пятниця, 10. VI. год. 7.30 веч. „Срібний сон Сальомеї“.

**Театр Ріжнородностей.**

Пятниця, 10. VI. год. 8. веч. „Бурашонові клопоти“.

**Цирк Станевських (площа Бема):**

Пятниця, 10. червня, год. 8.30 веч. велика програма атракцій з виступами китайців і турків.

Субота, 12. червня дві вистави, в год. 4. попол. і 8.30 веч. На попол. виставу знижені ціни.

Неділя, 12. червня дві вистави, в год. 4. попол. і 8.30 веч. На обох виставах велика програма атракцій.

## Кіна.

**АПОЛЬО:** „Мавас, син джунглів“, „Романтична ніч“.

**КАСІНО:** „Чужим вільно цілувати“ (Норма Ширер).

**КОПЕРНИК:** „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.

**ЛЕВ:** „Хай живе свобода!“, „Король бульварів“.

**МАРУСЕНЬКА:** „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.

**МІРАЖ:** „Христя лісниківна“ (Ліа Мара та Гарі Лідтке).

**ОАЗА:** „Веселий Мадрид“ (Рамон Новаро), „Фатальний матерац“ (Льорель і Гарді).

**ПАН:** „Міліон“, „Чудесні діти“.

**ПАЛЯС:** „У кигтях чрезвичайки“.

**ПАСАЖ:** „Генерал Сабка“ (Пригоди воєнного полоненого), „Сімба, король джунглів“.

**ПРОМІНЬ:** „Мертвий вузол“, „Кохання з пустині“.

**СОНЦЕ:** Гарі Піль і Чаплін.

**СТИЛЕВЕ:** „Розведена“ та звукова комедія.

**УТІХА:** „Тайна китайської дільниці“, „Пострах Тексасу“.

**ХИМЕРА:** „Монте Карльо“.

## Програма радіо.

**Пятниця, 9. червня 1932.**

**Кенігсберг** (217,1) 20.15 З німецьких опер, **Братислава** (278,8) 22.20 Циг. музика, **Бреславa** (325) 20.15 Концерт вальсів, **Міляно** (331,4) 11.15, 13.01, 19.10 Муз. всячина, 21.00 Симф. концерт, **Штутгарт** (360,6) 20.15 „Легка кавалерія“ оп. Супе, 21.15 „Лекція в 3000 році“ авд., **Білгород** (430,4) 19.30 Югосл. пісні, **Рим** (441,2) 12.45, 20.45, 22.15 Концерт, 17.30 Дуети, **Беромінстер** (459,4) 20.00 Невідомий Верді (Андр. Діль, бас), **Рига** (525,4) 19.05 Година Чайковського, **Мінхен** (532,9) 19.35 „Амелія“ або „Масковий баль“ оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 17.25, 19.45 Концерт, 20.30 Хор, **Харків** (937,5) 15.00, 18.00 Концерт, 20.00 Тр. з театру, 24.00 Комунікати, оп. музика, **Осльо** (1083) 18.30 Норвеські пісні, Берта Ванг-Гальворзен, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 14.00, 21.15 Трансм., 16.30 Концерт, 17.30 „Ризико й безпека людського життя в нин. часах“, 19.15 Виклад для лікарів-дентистів, 20.15 Оперетка, **Париж** (1724,1) 19.00 „Півн.-африканський самоцвіт“, 20.45 „Поезії та проза Боддлера“.

**Субота, 11. червня 1932.**

**Братислава** (278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Авдиція, **Міляно** (331,4) 11.15, 19.05, 20.15, 22.00 Муз. всячина, 20.50 Камеральна музика, **Льондон** (356,3) 17.15 Для дітей, 18.30 Орхестра, 21.00 Камер. муз., **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00, 18.40, 20.15 Музика, 20.00 Спів, Ельза Фріляндер, **Білгород** (430,4) 17.30 Нар. пісні, 20.20 „Ворожка“ оп. Єнка, **Рим** (441,2) 17.15 Пісні, арії, Поджіолі, 20.45 „Тангайзер“ оп. Вагнера, **Відень** (517,2) 11.30 Капеля, 17.00 Нар. музика, 18.45 „Кавказькі верховинці“ (з грам. плитами), 20.00 Вояцькі пісні, **Рига** (525,4) 19.30 Вес. пісоньки, **Любляна** (574,7) 21.00 Сольоспів, **Харків** (937,5) 15.00 Вокальний концерт, 24.00 Комунікати, Грамофон, **Париж** (1724,1) 20.45 Вечір співців.

### ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

**Пятниця, 10. червня 1932.**

12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеор. ком., 15.00 Господарський ком., 15.30 Для дітей „Арендарева кобила“ Керомського, 15.42 Грамофон, Сільва рерум, 16.05 Для хорих „Тереса Найман — знвище в Конерсройті“ (відч. еп. Теодоровича), Концерт, 16.40 „Каміння, що впало з неба“, 17.00 Концерт акад. орхестри, 18.00 „Культ сонця та води“, 18.20 Танкова музика, 19.15 Всячина, Комунікат т-ва плекання коней, 19.45 Три знаки запиту, 20.00, 21.10 Симф. концерт, 20.55 „Перед премієрою“ відч., 22.00 Фейлетон Гурської“, 22.10, 22.50 Танкова муз., 22.40 Спорт.

**Субота, 11. червня 1932.**

12.20, 15.10, 22.00 Грамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 12.45 Шк. радіоперанок, 15.00 Господарський комунікат, 15.40 Для дітей „В ягодового царя“ Конопніцької, 16.05, 16.40 Концерт легкої орхестри, 17.00 Легка музика, 18.00 „У мореловій столиці“, 18.20 Сальонова музика, 19.15, Всячина, Грамофон, 19.45 „У зразковім німецькім поправнім заведенні для молоді“, 20.00 Легка музика (орхестра), 20.55 На овиді, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Спорт, 22.50 „Весела червнева радіосеренада“, 23.10 Танкова музика.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**Стислі реколекції** для студенток високих шкіл і абсольвенток середніх шкіл відбудуться в р. 1932 у Львові в Інституті СС. Василіянок при вул. Длугоша 17 в днях від 29. VI. вечором до 3. VII. рано. Учасниці мають явитися в реколекційнім домі найдалі 29. VI. 1932 в год. 18.30. Зголошення письменні та устні приймає Марійська Дружина Студенток, Львів, Длугоша 17, в год. від 14—16. до 28. червня 1932. Треба мати зі собою: коцик, простирало, подушечку, ручник, молитвеник і нотатку. Оплата за весь час зол. 8 (можливі є знижки від 50 проц.).

**Вступні іспити** до кл. V—VIII. в дівочій гуманістичній гімназії „Рідної Школи“ у Львові (вул. Театинська ч. 10) відбудуться в днях 13.—15. червня. Зголошення до вст. іспитів до IV. кл. приймає Управа від 6. до 20. червня. Вст. іспит до IV. кл. відбудеться в день роздачі свідоцтв. — **Управа.** 1989 2-3

**Ігуменат монастиря св. Макрини у Львові** при вул. Потоцького 95. подає отсим до відома, що цьогорічні 3-денні реколекції для Впов. Пань жінок священиків, урядників і учительок почнуться дня 4. липня рано під проводом Впр. отця Йосифа Схрайверса Ч. св. Ізбавителя. Оплата за 3 дні 12 зол. Зголошуватись найдальше до 1. липня. 1990 3-3

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає



## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає



За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.